

El Gironès

ANY I

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 3

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDÈNCIA, 16. — Ent.

Diumenge 27 de Febrer de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Girona, trimestre 1'50 ptes.
A fóra 2'00 "
Número solt 0'10 "

Encomaneu a Déu a l'ànima de la senyora

D.ª Crescencia Pau i Caulas

Vda. de D. Narcís Riera

que morí en la pau del Senyor el divendres dia 25, a las 3 de la tarde
als 65 anys d'edat,
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

A. C. S.

Els seus afligits: fills, Rosa, Agustí, Dolors, Mossen Salvador, Josep M.ª i Pilar; fills polítics, Maria Teresa Trotcha i Ramón Sambola, néts i demés família, participen als seus amics i coneguts aquesta dolorosa pèrdua agraint tot acte de caritat que facin pel bé de la seva ànima.

Girona, Febrer de 1916.

L'Il·l·m. Sr. Bisbe de Girona ha concedit 50 dies d'indulgència als seus fets diocesans per cada acte de pietat que apliquin en sufragi de l'ànima de la difunta.

De l'ànima col·lectiva

LA NOSTRA POLÍTICA

Si la política es l'art de ben governar als pobles, el conjunt de preceptes que estableix ha de tenir derivació lògica dels principis científics que suministra el coneixement de la col·lectivitat que ha d'esser governada, coneixement quin objectiu persegueix actualment la Psicologia col·lectiva.

Paralelament, el polític, l'home que preté esmenar les seves energies en la bona i acertada direcció de les multituds diferenciades, deu estar ben posseït d'aquelles regles i conèixer plenament la manera de ser de la psíquica col·lectiva, si vol conduir-les a la realització del ideal previament determinat amb el mínim esforç possible.

Solsament una noció exacta de l'essència de l'ànima de la multitud, d'aquesta ànima que 's posa de manifest en els moments solemniais, en aquells instants de ferma intensitat emotiva, pot orientar al polític en la precisa coneixença i aplicació dels preceptes directors.

Ateses les consideracions precedentes i fitant l'esguard en un avenir potser no molt llunyà, que indubtablement ha de con moure al mon polític, exigint imperiosos canvis encarrilats a desfer actuals desequilibris en l'organització i administració dels grups ètnics, se fa palesa la necessitat d'esbrinar fins a l'entranya el modo de ser de l'ànima, de la psíquica, del nostre poble, per a poguer amb plè domini de causa dur-lo amb seguretat envers l'ideal.

* * *

Tota multitud diferenciada, en els primers temps de sa existència, està caracteritzada per un predomini sentimental. Es així que se 'ns presenta sempre inquieta, moguda, capàs d'aquelles accions criminoses o heroïques, propies d'un es-

fat passional, d'aquell estat anímic en que la raó està velada per un ferm afecte impulsiu.

Quan a una multitud en son estat viril, el pensament acrecentat, enrobustit, es el control estàtic que regula les accions inspirades pel dinamisme sentimental. I es devé una harmonia de la que 'n resulta ben definit el caràcter.

Els partits polítics, multituds diferenciades, també atravessen semblants fases, i en consecuença un partit serà tant més ferm, tant més robust quant menys intensitat impulsiva i més intensitat reflexiva tingui.

El nostre partit, el catalanista, ha entrat ja en una època d'actuació serena i reflexiva. Aquelles estridències passades, molt en el seu lloc s'han foses, s'han esfumat, per cedir lloc al fet conscient a la tasca judiciosa. Avuy sí esclata en un moment donat l'ànim del nostre poble, (del moviment català) traduint-se en una actuació impulsiva, ha de ser amb motiu d'alguna acció que ferint els sentiments morals arrenqui una súbita reacció quasi involuntària.

Amb tot i això encara dintre 'l partit hi han nuclis joves en quant a vida política, els quals se deixen manar per impulsos d'escomesa. Precisa que mitjansant la convivència amb nuclis entenimentats se despullin aquells d'una nota que no 'ls concediria beligerància en el mon polític. La nostra tasca no deu tenir per objectiu fer requetès exaltant el sentiment per a emplear-los com arma d'escomesa.

Esmersém nostre esforç, l'esforç de l'ànima col·lectiva, en depurar-nos d'aquelles imperfeccions socials que fan d'una multitud una entitat criminoso o idiota. Quant predomini per complert la nota d'intel·ligència, quan el pensament hagi lograt hegemonia perfecta, apliquem nostre activitat, l'activitat de l'ànima

esmentada, en l'exacte coneixement de les nostres necessitats com a grup ètnic que te dret a decidir lliurement de la seva vida, de la seva evolució social i en el coneixement de les malalties psíquiques que assoleixen nuclis mes diferenciats encare dintre del nostre poble per a aplicar el remeny adequat a la dolència.

Coneixent com cal la psíquica, el modo de ser de l'ànima catalana, podrén fer política profitosa, podrém dedicar-nos amb probabilitats d'èxit, a l'art de ben governar-nos, quant en època no molt llunyana esdevinguin canvis imperiosos que destrueixin el desequilibri actual en la organització i administració dels grups ètnics.

J. GOMIS LLAMBIAS.

QÜESTIONS OBRERES

Els ferroviaris de la M. Z. A.

Cada hora que passa i va allargant-se el final d'aquesta guerra desastrosa que 'ns atueix, es mo'iu per la classe obrera de fonda preocupació, de meditació cap a un demà perillós; cada hora que passa, veu que 'ls queviures es posen als núvols i que la vida es fa impossible. No hem pas de dir nosaltres, perque el benestar de l'obrèr català forma part de nostra programa, que estem amb ells, que també anem seguint aquesta lluita potent que porta a cap el proletariat per a arribar a tenir una vida agradable.

Per això avui ens ocuparem, dels empleats de la M. Z. A. amb motiu del seu *meeting* donat al Teatre Principal i anem a donar encara que d'una manera esboçada, una idea de les seves demandes.

* * *

Demanen: Supressió del impost d'utilitats, augment de sou i abaratament dels menjars per medi del economat de la Companyia. Anem dons a veure cada una d'aquestes demandes i procurem fer-hi un comentari sens cap mena de passió.

Contesta la Companyia a la primera demanda, que ella no es qui per a treure l'impost i que es incumbència del Govern i es ell qui ha de dir la paraula. Reialment te raó la Companyia; pero ens sembla podria influir prop del Govern per a que realitzès aquesta aspiració.

El caball de batalla, lo que nega la Companyia i lo que més interés te per l'obrèr, es l'augment de sou. Crida l'obrèr que amb 2'75 pts. no 's pot mantenir una família i contesta el Concell d'Administració, per boca del director general Sr. Maristany, que també s'ha apujat tot el material i que sols el carbó te un augment de 8 milions de pessetes. Pero ni el concell, ni el Sr. Maristany ens diuen les ventatges que tenen per el pagament de cupó que es fa en or, i que degut a la favorable situació de la pessesta, segons el Bull·l del mercat lliure de valors de la Borsa de Barcelona representa una economia de 2 a 3 milions. A més d'això s'ha de fer veure l'augment d'ingrés sobre 1914 que puja a 6 milions i mig en números rodons. Tampoc parla de las quantitats per a amortitzacions i

reserves que feren en 1914 de 9,300.000 i que tot fa preveure una mateixa quantitat per a 1915 i aixó fa que el dit *Butlletí de Borsa* cregui que 'l dividend serà més gros al de 1914. Totes aquestes raons que no pot negar ni el Sr. Maristany ni ningú, fan que la pretensió dels obrers carrilaires sigui vista amb bons ulls per tots els elements deslligats del be particular i si es fa constar que no més demanen augment de sou per els qui guanyen menys de 1.500 pessetes l'any (el 30% d'augment) i 2.500 pts. l'any (15% d'augment) es veurà que l'unic interès dels obrers es el poguer mantenir i educar la família, cosa que ara per ells, es un verdader trenca closques.

A la demanda de més baix preu en els articles, diu la Companyia que l'Economat fa un gran servei als obres i més ara que tot està en preus elevadíssims i que ja fa els possibles per el millorament de preus, deixant emprò de dir, que va apujant els preus segons ho fan els altres establiments.

Hi han altres demandes també, pero fariem aquest article interminable. Aquí la qüestió capdal es la del augment de sous que la Companyia no vol donar i l'imprecindible necessitat d'augment que tenen els obrers per a mantenir-se. Aquests dos elements es troben oposats i com siga que la Companyia es veu potent i protegida, no vol de cap maneres donar l'augment, cosa que li han de recriminar totes les persones sensates perque amb el seu comportament i la manera poc noble de tractar als seus obrers, pot fer sorgir un conflicte del que segurament no 'n sortiria pas beneficiada i podria donar-li greus trastorns.

Pensi be la Companyia M. Z. A. que les demandes no son fetes de qualsevol manera, sino que son obligades per les circumstancies especials del mercat, i dongui encara que no sigui en sa totalitat els augments de sou demanats, que 's farà be a ella mateixa, i farà un be a la Nació i un be, senyaladíssim a tots els empleats.

Ens sembla ja esposat la nostra manera de pensar, que creiem es de justícia i deslligada de tota passió.

F. R. C.

COMENTARI

De periodisme local

Al iuaugurar el nostre COMENTARI, parlant de periodisme local, topem amb una dificultat màxima; la dificultat que 's presenta sempre que 's vol dibuixar les fesomes de coses o institucions; la dificultat natural de quan s'intenta establir modulacions o característiques.

Per això necessitem del llegidor amable, el seu millor somriure de benevolència i disculpa.

Girona passa indubtablement per uua crisi aguda de veritable periodisme. Es que hi há en el nostre entendre dos menes de periodismes: el primer l'anomenarem periodisme ideològic i el segon periodisme gazetiller.

El primer porta per suprema característica, l'enlairament i selecció de concepte, la delicadesa d'expressió, la varietat de temes dintre l'unitat de criteri fonamental, l'entusiasme per grants corrents d'ideal.

Per tot això el periodisme ideològic respira optimisme i joventut, i té sempre l'eficàcia de fugir de falsos conceptismes, de concupiscències, i de petiteses que son inevitables en esperits simplistes.

I el periodista d'aquesta Escola, si no es profund, tampoc es de parauleria vana; si no es brillant, atrau per la politesa al tractar les qüestions; i si no es original, tampoc cau en la vulgaritat o ramploneria. Aquest periodista es sempre educat; se complau en estudis més aviat seriosos; li agrada tenir una certa cultura; se glorieja de ser pulcre en el dir i en el obrar.

En cambi el periodisme gazetiller, rastreja sempre per regions ínfimes; es brusc de paraula i moltes vegades groller; té una rara pobresa d'intel·lecte; i sent batre a son entorn passions i personalismes.

Per tot això el periodisme gazetiller es un enamorat dels antics motllos de la política espanyola, a base del favor i de la camallecta, anyora temps pretérrits de caciquils proeses, i mancat d'idealitat, cueja en un fons de buracràtiques empreses.

I el periodista d'aquesta Escola, sempre es venal, de parauleria vana; remou tot un diccionari de termes cantelluts i d'indole plebeia; repeteix un sens nombre d'expressions i frases fetes, sense un destell de cultura, sense un instant d'ingeni, bon gust o distinció.

A Girona no cal sino passejar els ulls per les publicacions que hi veuen llum, i la més delimitada intel·ligència, se farà càrrec de quina de les dos Escoles, predomina. Serà trist el confesar-ho, però es indubtable que salvant algunes poques excepcions honoroses, domina el periodisme gazetiller.

Més que ideals nobles, se defensen interessos de banderia; l'atac enginyós i enlairat està suplantat per l'escomesa grollera, burda, a base de persones, mai a base d'actuacions. I son moltes les persones dignes, que s'atropellades en lo més sagrat, per gens sense solvència i completament inèdites.

I aquestos fets que per desgracia sovintegen massa, son els que més tindrien de preocupar a les institucions professionals, en tots conceptes tan benemèrites.

Ben garbellat doncs, resulta que a Girona hi ha molt poc periodisme veritat, que vé a ser un constructor assabentat del edifici social; en cambi abunden els gazetillers sabiondos que venen a actuar en el terreny periodístic, amb la condició ínfima de senzills manobres....

PONS

AGRE-DOLÇ

El setmanari mauri *Patria*, amb la seva culpable i acostumada ignorància ens adreça una pregunta inofensiva i contraproduent.

Pregunta an els catalanistes si protestarem de la disposició que s'anuncia decretarà el Sant Pare manant que en tots els bisbats del món se llegeixi en la Missa dels dies de festa, en la *llengua nacional*, l'Evangelí corresponent a cada festivitat.

No'n protestarem, nó, admirables inconscients de *Patria*, perquè el Sant Pare vindrà a donar-nos la raó. No serà cap novitat aital disposició pontífica. Serà un recordatori de la vigència de les disposicions dictades per l'Església, acatades pels Concilis provincials de Tarragona i refermades pel Sagrat Concili de Trento.

L'Església vol, perquè té sentit comú, que ses divines enseyanes es donguin en els fidel amb la llengua que Deu els hi ha donada. Aixís, a Catalunya les lleis eclesiàstiques obliguen a predicar i ensenyar l'Evangelí en llengua catalana. I aixís han d'obeir-ho els Srs. Bisbes i aixís ens ho ha ensenyat el sant i sabi Bisbe de Vich i aixís ho practica nostre amantíssim Sr. Bisbe i aixís ho compleix el Metropolità de Catalunya i el Bisbe de Elna a pesar de no esser catalans.

Vosaltres us pensaveu senyors maurins de Girona, que el Papa vindria a ajudar-vos en vostre taleia suïcida de prete-nir esborrar nostra personalitat. Us equivocavéu. El Sant Pare, des de son setial

august, estima a tots els pobles i a tots els veu igualment grans i dignes, com a fills de Deu. I Ell no pot fer mai com vosaltres que aneu contra les lleis naturals i divines que 'ns han donat una llengua propia.

I aixó hauríau de saber-ho tinguent com a redactor en cap, a un professor eclesiàstic.

El mal dels grans s'encomana als petits. Dos prohoms del maurisme, un d'ells actual diputat pel dissortat districte de Torroella, estil polític de bonhomia, i el leader (!) del maurisme local, tan incomparable, prenent-se en serio d'acte del seu capdill referent a la llengua catalana, parlen a tot drap el castellà, segons se 'ns assegura.

Aquesta prova de fidelitat capaç d'enternir fins a les pedres, no podria ser creguda si no sapiguessim l'ànima candorosa, gairebé infantívola, dels dos personatges de referència.

Diuen males llengües que en especial el prohomi gironí (aixó de prohoms es un títoi per lo vist molt baratet), sent angoixes mortals quan se troba amb moments tan especials. Tots recordem emprò que quan era regidor aquestes angoixes s'encomenaven més que a ningú als oients pacientíssims.

Un bromista al sentir-los dialogar fá pocs dies, si no recordem malament, en l'estació de Flassá, diu que instintivament li vingué a la memoria aquell proverbi castellà tan conegut:

Por más que se vista de seda
La mona, mona se queda.

En la darrera sessió de l'Ajuntament de Barcelona, se va discutir la proposició presentada per la minoria regionalista, sobre ús de la llengua catalana.

Aquesta sessió fou un homenatge excels a la nostra parla. La veu dels nostres homes, sobretot la del nostre amic En Jaume Bofill i Matas, fou un cant gloriós de triomf i de vida.

Al costat de la paraula victoriosa de Catalunya, esdevenen insignificants els clams de l'ignorància i del odi. Son negació i donen idea d'un gran buid.

Els nostres contraris, més petits que 'ls homes de Liliput, no son sino bolves de polç que 'l vent escombra...

... I tenen l'ànima tota negra pels seus pecats contra la Patria...

El doctor Fargas ens ha deixat!

Un altre patriici català eminent ha traspassat la llinda de la vida. En tribut d'homenatge a la memoria del Dr. Miquel A. Fargas nosaltres no trobem forma millor que reproduir l'article publicat per *La Veu de Catalunya* el dimecres passat:

«El col·lega que ens ha deixat era ahir, ahir mateix, entre nosaltres. Va arribar una mica tard. Aparegué la seva figura en el marc de la porta, quan els altres ja eren reunits en sessió. Aparegué, discret, pausat i elegant com solia, amb la mà esquerra estesa a un moviment persuasiu, signant que no es molestés ningú. Jo m'estava assegut enfront de la porta precisament, i ara recordo amb precisió aquestes coses. També recordo que, no havent-lo vist a certa distancia des de feia temps, vaig tenir un instant la sensació que el cabell de la seva barba era esdevingut molt més blanc que no l'imaginava.

Per tres cops ell va pendre la paraula, fàcilment i alegre, en el curs de la sessió. La primera volta, parlant del moviment d'hostilitat que es ve accentuant a Madrid contra l'esperitualitat catalana, va dir:

Lo que a ells els irrita no és pre-

CENTRE CATALANISTA

Avui diumenge a dos quarts de sis tindrà lloc l'inaugural del Cicle de Conferències.

EN JOAN GOMIS LLAMBIAS

disertarà sobre el tema:

Els dos esperits ibèrics

Girona 27 Febrer 1916

cisament el fet de la nostra parla sino el de la nostra cultura.

Eren tres quarts de vuit llavors. Mancaven cinc hores per la seva mort.

A les vuit i cinc minuts, va dir:

—Jo faig la meua classe, és clar, en la llengua oficialment imposada. Mes espero que soni l'hora en que oficialment la classe es termina: des d'aquest punt ja em crec fora d'obligació oficial i, per consegüent, començo de parlar català i amb els meus deixebles.

A dos quarts de nou va pendre altre cop la paraula. Mancaven quatre hores. Va dir:

—L'orgull més gran de la meua vida és d'haver presidit la primera assemblea purament científica en que la nostra parla ha estat l'idioma oficial: el Congrés de metges de la llengua catalana.

Així la patria, fins el marge mateix de l'hora suprema, sab alimentar una flama viva d'orgull en el cor d'aquell que, en alguna ocasió, en alguna empresa, l'ha sabut ben servir.

XENIUS.

Juventut Catòlica - Regionalista

¿QUI SOM?...

Som joves i aixó es una esperança; nous encara en les lluites de la vida, sens haver rebut en ella gaires desil·lusions, anem acompanyats del optimisme que porten aparellades en sí les coses noves.

Venim a desfer una serie de prejudicis mal fundats.

Reclamem per a nostra patria el dret a viure; la volem ben gran i pròspera.

Volem que la nostra llengua sigui respectada.

Volem que se 'ns tingui per lo que som i que no se 'ns miri com a sers inferiors.

Volem que a Catalunya no se la protergui i que no se la consideri com colonia ni terra conquistada.

Volem una patria creienta digna sucesora d'aquella Catalunya mig-aval que aixecà les nostres catedrals antigues, tan fortes, tan potentes com l'esperit del poble qui va construir-les.

Volem qu'el sentiment de Deu arrelhi en nostra terra i faci d'ella un cel, fins lo que pugui recordar del cel la nostra estada de pas an aquest mon.

Creiem que si confia en Deu, Catalunya podrà salvar-se, que no en va digué el nostre gran poeta nacional:

«... qui enfonsa o alça els pobles es Deu que 'ls ha creat.»

Ardids i animosos caminarem sens defallir. ¿Aon aném? Oh! molt lluny aném... però sols sabem el camí que hem de seguir i aon pot portar-nos; però aon arriarem ¿qui ho sab? S'ens haurán ja emblanquits els cabells damunt la testa i en ara potser no haurém arribat a la fi de la ruta que ens hem senyalat i que amb massa coratge hem gosat empendre. No perquè sigui feina llarga desmaiarem a mig fer-la ni 'ns aturarem a mig-camí. Si no som nosaltres la generació predestinada a aixecar la senyera de victòria damunt del cor de nostra patria serán els nostres fills, o 'ls fills dels nostres fills. Almenys que aquest al recordar-se d'

aquells a qui deuen la vida, no tinguin d'averkonyir-se, al menys que puguin enmirallar-se en nostre exemple i que quan celebren les seves festes de germanor i de patriotisme, amorosos deixin un lloc buit per a que passin a ocupar-lo com en una mena de presidència espiritual les nostres ombres que per ells haurán esdevingut sagrades.

Nosaltres humils però decidits, aportarem el nostre gra de sorra, el nostre tribut, no per petit despreciable, a l'obra de Deu i a l'obra de Catalunya.

J. BADIA.

En la Junta general celebrada el diumenge passat per la «Joventut» s'acordà celebrar una vetllada necrològica en recordança de Mn. Roquet (q. a. C. s.), nomenant-se una comissió per a que cuidés de l'organització. També acordà reunir-se cada dijous per a tenir unes reunions que s'anomenaren «Converses Culturals» en les que l'intel·ligència dels socis s'enfortirà en els ideals que la «Joventut» sustenta. Mentres estava reunida la Junta, el diputat a Cortes Sr. Marqués de Camps, anà a saludar-los, canviant-se entre ells i varis individus de la Junta afectuoses i encaratjadores paraules.

Dijous passat tingué lloc la primera «Conversa», llegint-se varis troços de les saboroses «Proses de Bon Seny» d'En Raventós, que provocaren animats comentaris.

A cà la Ciutat

Ans d'ahir, la Ajuntament tampoc prengué acord sobre la proposició de la Llengua Catalana. I fou perquè... la Comissió encare no l'havia dictaminada.

I s'ha demanat i s'ha obtingut un nou ajornament. Però sabem que els firmants de la proposició están decidits a que 's discuteixi—ja que hi há qui gosará fer-ho—en la próxima sessió i no tolerarán més ajornaments. Si hó consentíssim, llur excessiva condescendencia seria execrable.

Cal que l'opinió es fixi bé amb el que passa. El dubtar tan sols de votar una proposició com la presentada, és un acte denigrant. Es incalificable el volguer fer passar temps inten'ant escamotejar-la. Que reneguin avans de la sang catalana que porten en llurs venes, pero que no hi hagi cap covart que obri contra la seva conciencia.

Una setmana més haurém d'esperar els vetlladors del foc sagrat de la Patria. Pero, sempre estém alerta i sabréu posar a la vindicta pública als qui Catalunya, per averkonyir-s'en de confessar-la, amb gest sobirà, els repudiará.

Pels moços d'escorxadador municipal vá rompre el llances el senyor Bassols en la sessió del Ajuntament, amb el propòsit de fer-ne entrar un per la finestra.

Be está protegir a les amistats i aquesta ha sigut sempre la táctica política seguida pels rouristes, encara que siguin dissidents. Pró no 's pot tolerar que 's trepitgi un reglament que 's aprovat de quatre dies i menys canviar de criteri com a panell de campanar segons el vent

que bufi. Perque s'ha de sapiguer que'l senyor Bassols havia sostingut al Ajuntament en casos semblants, que 'ls emplejats municipals per ocupar vacants han de subjectar-se sempre a un concurs previ expressament convocat pel cas i lo mateix vá opinar quant se discutia el reglament del Escorxadó, preveient la provissió d'aquells llocs.

Qui no s'expliqui la causa perque el senyor Bassols, se posá en tant evident contradicció amb sí mateix, será perqué no ha sentit dir-li en plena sessió, que 'ls reglaments i els acords municipals, es compleixen mentres per majoria de vots no s'acordi lo contrari si convé.

Aquest criteri tan acomodatiu vá ocasionar serios desperfectes en la *fastuosa* personalitat municipal del senyor Bassols, batut d'una manera llastimosa.

La sessió d'avans d'ahir fou ben poc interessant.

La proposició sobre les particulars atribucions de cada Comissió, obra práctica i de molta utilitat deguda a l'encertada iniciativa de la minoria regionalista, vá quedar sobre la taula, per ausencia del seu primer firmant i entrenyable amic nostre En Santiago Masó.

Fora d'aixó sols hem de consignar l'augment d'un 10 per 100 al sou de tots els emplejats municipals. Aquests com es natural estaven molt contents, i per a exterioritzar la seva joia, se diu que projecten homenatjar solemnement an alguns dels senyors regidors, amb l'intent de que 'ls *coronin de gloria*.

CULTURA I ART

La festa dels Artistes celebrada a Athenea el divendrés ja 18, fou un triomf esclatant per la primera de les nostres entitats culturals.

La sala es vegé plena de gom a gom, abundant-hi les cares boniques i rosades de nostres dametes que donaven color, que hi portaven un ambient de fonda poesia...

El programa fou interpretat amb una justesa gran i tan *Prometeus* de Beethoven com les *Impresions sinfoniques* del mestre Garreta, foren bellament executats per els 27 professors baix l'experta batuta del Sr. Juncá.

La Srta. Calm va fer les delícies de la concurrència amb les tres cançons del programa, vegent-se obligada a cantar-ne una altre per acallar els aplaudiments del públic; el Sr. Oliva digué discretament «Triana» d'Albeniz; el nostre amic Francés Ribas llegí un breu parlament sobre la significació de la festa i en Marian Vinyas de Sant Feliu interpretá excelentment, com sols ell sab fer-ho, amb puresa absoluta, obres de Moor, Severae i Enesco.

Una festa com poques n'hem vistes, un públic nombrosíssim, i un programa selecte. Que més podíem desitjar?

Una felicitació a tots i a la Junta que s'ha fet acreedora d'una munió d'elogis.

Els artistes gironins treballen: en Joan Corominas está preparant una exposició d'*olis* que serán una revelació; en Miquel Planas ha estrenat un drama en un acte al «Centre Moral» i prompte publicarà un llibre titolat *Aubades*; en Fidel Aguilar es prepara per una manifestació de les seves escultures...

Ha mort a Madrid el notabilíssim actor catalá Tallaví. Havia obtingut grandiosíssims éxits i era apreciat per tots els elements que 's preocupen de l'art de Talía.

Aquí a Girona hi tenia fermes admiradors entre els quals hi som nosaltres. La companyia d'aficionats que dirigeix l'

Eugení Mariné, l'honorava tinguent el seu nom per capçalera: *Agrupació Tallaví*.

Descansi en pau el gran artista.

Es parla d'una bona nova. L'Adria Gual, vindrá a Girona a donar una representació de «La Malal a Fingid» de Goldoni. Els elements que tindrán al seu càrrec: l'interpretació de l'obra, serán els de l'Escola de Declamació de Barcelona.

Tan de bó la nova 's confirmi.

«Scherzando».—Ha vist la llúm el número corresponent al present mes d'aquesta simpática revista musical catalana.

Además d'interessants treballs pública el retrat de Mossen Joan Roquet (q. a. C. s.) i una molt senyida nota biográfica del malaguanyat músic.

Concurs *lexicografic*.—L'ha organitzat la benemérita «Associació Catalana Autonomista» de Sant Feliu de Guixols sota els auspicis de l'Institut de la Llengua Catalana (Institut d'Estudis Catalans)

Es concedirá un premi de 200 pessetes a la millor i més nombrosa col·lecció léxica de l'industria surera, considerada des de la part agrícola de la plantació i explotació dels boscos a través de la manufactura, fins a la purament industrial i mercantil (régimen d'una fàbrica o magatzem i exportació dels productes).

El jurat podrá, además, concedir dos accésits de 50 pessetes.

El termini d'admissió dels treballs acabarà el 31 de maig d'enguany.

Formen el Jurat qualificador: President, D. Pompeu Fabra; Vocals, D. Pere Barnils, D. Felix Arxer, D. Marián Vinyas, D. Juliá Bohigas, D. Josep M.ª Esteva, D. Josep Gassió i D. Agustí Casas, secretari.

GAZETILLA

D' ELECCIONS.—Fins avui rés havíem volgut dir sobre les vinentes eleccions. Era massa insegura la cosa per a concretar fets; gran part de lo que 's deia no passaven de cábales o vaticinis.

—Pel districte de Girona, els republicans van a la lluita amb el senyor Fernández del Pozo. Li disputa l'acta el reformista i catedrático senyor Dualde, d'acord amb el Govern, intervenint com a tercer en lluita un jaumí, que segons es diu es el senyor Vilahur.

—La «Lliga Regionalista» ha proclamat diputats a En Joan Ventosa i Calvell, per Sta. Coloma, a En Eusebi Bertrán i Serra per Puigcerdá i a En Pere Rahola per Vilademuls.

—El senyor Cusi presenta sa candidatura enfront de la del senyor Salvatella, a Figueres.

Es aixó un fet malgrat pesi a *Heraldo de Gerona*, que en virtut del isolament i abandó en que viu el *tourisme*, no 's deu haver enterat de que el senyor Cusi es un liberal dissident.

Ja deiém aquest día, senyors Roure, que 'ls *morts* se queden sols.

—L' *Autonomista*, publica una carta d'un *Republicá* dirigida a D. Marcellí Domingo, director de *La Publicidad* i diputat per Tortosa, en la que li diu en poques paraules, que 'ls republicans de Girona no 's deixen albardà, i si no 's retira el senyor Dualde a Girona, els republicans de Puigcerdá no apoiarán al reformista senyor Dagas.

Amb motiu d'aixó se 'ns diu, que son molts els republicans gironins que pensen aixís, i segons rumors han circulat ordres i han sovintejat els conciliabuls per adoptar enérgiques mides de revisió.

—A Torroella de Montgrí el candidat maurí senyor Peyra, lluí a enfront del senyor Fournier; no es probable que hi hagi tercer en discórdia.

NAIXEMENT.—El nostra benvolgut Administ ador En J. Castenyer ha vist augmentar l'alegria de la seva llar amb el naixement d'un hermos nen.

Desitgem al nostre company i a la seva distingida esposa, que aquest nou fill com els altres, siguin per ells el goig d'una llarga vida.

LA CIUTAT NEVADA.—El dimecres cap a les deu del matí comença a nevar, cada vegada més copiosament. A les tres de la tarde la neu cobria tota la ciutat amb la seva dolcíssima tristesa.

Persistí la neva a fins al mijdía del dijous, oferint-se l'espectacle bellíssim d'aitals ocasions, que per la seva raresa a Girona te sempre encants especials.

Amb la nevada la temperatura com es natural, ha baixat intensament.

El divendres al matí lluí el sol amb tots els seus esplendors, derretint-se la neu rápidamente, amb gran recansa per part dels nombrosos *alpinistes* improvisats, que en tals ocasions somnién en exercitar els sports d'hivern.

OBITUARI.—Com ja saben els nostres llegidors ha passat a millor vida, D.ª Crencencia Pau Vda. de Riera.

Era la finada el record viu d'aquelles dames catalanes tan propies nostres, que en mig de l'afabilitat d'un tracte senzill i amable, conservava aquell justíssim concepte de la vida, que feia produir-la entre una gran serenor d'esperit i dintre sempre d'aquella integritat de pensar, que feia que la virtut resurgís sempre en totes les seves obres.

Tots els que la coneixien servaran un afectuós record de la finada i en les seves oracions oferiran a la seva ànima, el millor testimoni en aquest moments, de la bona amistat que li professaven.

A tota la seva familia i especialment a sos fills, nostres distingits companys i amics dilectes, D. Agustí, Mn. Salvador i D. Josep M.^a, els hi fem present el nostre sincer condol. A. C. S.

DE L' AUDIENCIA.—Devant de nombrós públic s'ha vist aquesta setmana en l'Audiencia, la causa procedent del Jutjat de Figueres, contra Joan Vilaplana Ferrer.

Com ja saben nostres llegidors el Vilaplana vá disparar dos-trets de pistola a la seva esposa, produint-li lesions greus. De la presó vá passar el procesat al Manicomí de Salt, per considerar-lo en un estat de perturbació mental.

El Ministeri Fiscal i l'acusador privat senyor Salvatella califiquen el fet de parricidi frustrat. L'Advocat defensor senyor Quintana (P), califica de dispar i lesions i alega l'eximent d'imbecilitat i bojeria del par 1.er del art. 8 del Codic Penal.

L'espectació produida per causa tan ruidosa, vá portar al judici nombrós concurs, que no sortí defraudat davant l'informe brillant del acusador privat senyor Salvatella.

Ja entrades en máquina aquestes ratlles, comença l'informe de la defensa, després del que seguirá el resum de la Presidencia, el veredict del Jurat i la sentència.

AL VOL —

L'acera del costat del riu, de la Rambla de Mossen Cinto Verdagner, se troba en un estat llastimós. El ciment portland de que está construida deu esser d'una qualitat tan inferior que tot está escrivellat i plé de veritables clots. Aquesta acera está aixís des de fá una pila d'anys i ningú es cuida de que s'arregli degudament, de que s'exigeixin responsabilitats, si n'hi han, al contractista del ciment i al qui feu l'obra i de que un dels carrers més centrícs i ovira-

dors de la ciutat no ofereixi l'aspecte d'un poble sense administració.

RESTAURACIÓ D'UN TEMPLE.—Des de fá un temps vé parlant-se de la restauració del Temple milenari de Sant Pere de Mongrony, una veritable joia arquitectónica de Catalunya.

Tots els bons catalans, debem interresar-nos per obres tan meritories, contribuint encara que sigui amb un petit obul a la reconstitució d'un Temple que guarda tants records històrics i que presenta una tan bella mostra d'estil.

A Girona el nostre bon amic En Joan B. Torroella, es el delegat per la Junta iniciadora, pera recullir ofertes i suscripcions.

Cursets de Viticultura i Enologia.—L'Escola superior d'Agricultura de Barcelona, d'acord i sota el patrocini de la Mancomunitat de Catalunya i Ajuntaments d'Agullana, Cammany, Cantallops, Darnius i La Junquera donará el dotzé curset dels que te organitzats en la última de les dites poblacions del 23 d'aquest mes al 5 de març vinent. Se tractará principalment del Estudi del cep; Adobs; Conreu; Podes; Malalties dels ceps; Estudi del raim, most i vi; Fabricació del ví; Associacions viticoles; anàlisis i examens microscòpics, etc.—La matrícula será gratuita, però porta el compromís d'assistir a les lliçons. L'ensenyansa será donada per D. Jaume Raventós i D. Josep M.ª Valls i anirá acompanyada de projeccions, disposant-se de gran nombre de máquines per a les Práctiques.

Corones dentals Audouard

de 21 Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictámens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

Mercat de Girona

Dia 26 febrer 1916

Productes agricols	Máxim		Mínim	
	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.
Blat (els 100 Kgs.)	34'00		33'00	
Ordi	28'50		28'00	
Sécol	30'00		29'00	
Civada	28'00		27'50	
Blat de moro	32'00		31'00	
Fasoles	62'00		61'00	
Faves	34'00		33'00	
Pésols	—		—	
Cigróns	49'00		47'00	
Arroç	70'00		48'00	
Fasols	60'00		58'00	
Garrofes	17'75		17'00	
Fenc (el quintar metric)	—		—	
Palla	—		—	
Patates	21'50		16'50	
Arrels i tuberculs	—		—	
Llana blanca	230'00		230'00	
id. negra	220'00		220'00	
Vi (el hectólitre)	50'00		45'00	
Aiguardent	—		—	
Alcohol	—		—	
Olí d'oliva	125'00		110'00	
Formatges (el Kilo)	05'50		05'00	
Greixos	02'75		02'50	
Bacallá sec	01'85		01'75	
Cavalls (per cap)	—		—	
Mules	—		—	
Burros	—		—	
Vaques	550'00		500'00	
Cabres	—		—	
Pores	—		—	
Bous	650'00		500'00	
Gallines (una)	06'00		04'00	
Pollastres	03'00		02'00	
Ous (dotzenes)	01'30		01'20	

(c) Ministerio de Cultura 2005

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA

de **RAIMONDA CREUET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6 - GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

**Dalman Carles,
Plà i Cia.**

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona
Telefon interurbà núm. 40

**ESMERAT SERVEI D' AUTOS
I COTXES DE LLOGUER**

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telefon 221 Telefon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus

**GRAN ESTABLIMENT
de MANUEL PUJADAS**

Antiga CASA BONET, fundada en 1840

Abeuradors 10 i 12
Rambla de la Llibertat, 39
GIRONA

Camiseria, Merceria, Perfumeria, Llenceria,
Optica de Precisió

nmens assortit en Corbates, Teixits i genres de punt per a la temporada d' hivern
ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRRECS

SABONS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

Alfred Ferrer

SASTRE-MODISTO

Plaça Constitució, 4, 1er
i Plaça Bell-lloch, 2, 2^{on}

GIRONA

**IMPREMTA
I LLIBRERIA**

D. TORRES

**OBJECTES
D' ESCRIPTORI**

GIRONA PL. CONSTITUCIO, 9

SASTRERIA SMART

de **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

**Perruqueria de
R. CARBÓ**

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barbu

Servei esmerat
i antisèptic.
Abonaments
especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

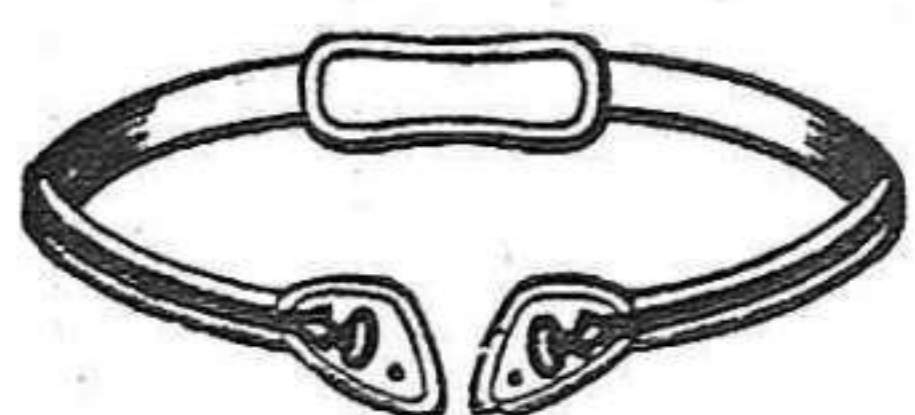
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.
(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopédic per a la colocació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existencies en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "